

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS

drogkutató
intézet

– EST. 1991 –
Balogh Lajos
ALAPITVÁNY

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS A MARIHUÁNA LEGALIZÁCIÓRÓL

OZSVÁTH KÁLMÁN

Azokban az országokban, ahol a különböző kábítószereket részben vagy egészében legalizálták, opioid válság van, a feketekereskedelem virágzik, a drogok használata egyre több áldozatot szed, és az egészségügyi- és a szociális ellátórendszerre, illetve a rendészeti szervekre óriási nyomás nehezedik. Nem igaz, hogy a drogliberalizáció által kevesebben fognak használni kábítószerrel és az sem igaz, amit a drogliberalizáció párti kormányok mondanak, hogy az államnak több adóbevétele lesz. Ahol már bevezették a fenti intézkedéseket, a megszerzett tapasztalatok ezeket a várakozásokat mind cáfolták.

Ezekben az országokban a drogliberalizáció párti politikai elit egy rendkívül hangos és agresszív része a kábítószer használatát, árusítását és terjesztését legalizálni akarja, amit már bizonyos drogliberalizáció párti kormányok meg is tettek különböző országokban,

mint például az Egyesült Államok és Kanada néhány részén, de az Európai Unió területén is több országban vannak már bizonyos engedmények, és ami a legszomorúbb, hogy most éppen Németország tervezi legalizációt bevezetni.

Azért nagyon fontos erről a témáról beszélni, mert ez itt van a nyakunkon. Ömlik a médiából, a filmekben és az interneten keresztül a kábítószerrel kapcsolatos „érzékenyítés”, ami minden korcsoporthoz eljut, köztük a legveszélyeztetettebb korosztályhoz, a gyermekekhez. És ha már a világ és Európa néhány vezető országában a drogliberalizációs folyamat elindult, ez az Unióban és Magyarországon is óriási veszélyt jelent.

A kábítószer legalizációjának három „fázisa” van. Az első, amikor úgymond „csak” orvosi-rekreációs célra akarják engedélyezni és használni a különböző szereket. A második, amikor már az úgynevezett „könnyű drogokat”, mint a marihuánát akarják mindenki számára elérhetővé tenni. És a harmadik fázis, amikor már a „kemény drogokat”, mint a heroint, fentanilt vagy a különböző erősebb szintetikus kábítószereket is legalizálni akarják.

Az Amerikai Egyesült Államokban Oregon az egyetlen olyan állam, ahol egy 2020-as népszavazáson a választók több mint 58%-a támogatta a keménydrogok dekriminalizálását. Ennek eredményeképp olyan kábítószer személyes birtoklása vált engedélyezetté, mint a heroin, az ecstasy és a fentanil. A legalizálásból származó adóbevételeket ártalomcsökkentési programok finanszírozására fordítják hivatalosan. Az állam marihuánaadó-bevételének jelentős részét átirányította az ártalomcsökkentés, például tiszta tű osztására. Azonban egy mostani ellenőrzés megállapította, hogy az állami egészségügyi hatóság nem tudott adatokat szolgáltatni arról, hogy a függőségi szolgáltatásokra

elkülönített több százmillió dollárt hogyan költötték el. Látszik, hogy az összeget nem használják fel a kezelések kifizetésére sem, ezért az érintett függők nem jutnak hozzá rehabilitációs- és elvonókezelésekhez sem, mert a hangsúlyt Oregon állam az ártalomcsökkentésre helyezte. Az oregoni kábítószer legalizálás és dekriminalizálás a legutóbbi kormányzóválasztás egyik fő témája volt. A három jelölt közül kettő támogatta a dekriminalizálás hatályon kívül helyezését, de a mostani kormányzó, Tina Kotek, az USA első homoszexuális női kormányzója nem, így a törvény érvényben maradt. Közben a bűnözés folyamatosan növekszik és a túladagolás okozta halálos esetek száma 4,58%-kal nőtt Oregonban egy év alatt, 2021 novembere és 2022 novembere között. A növekedés több mint hétszerese volt az USA országos átlagának.

Kanada – Brit Kolumbia tartomány: 2023. január 31-e óta bevezették, hogy 18 év felett bárki bármiből 2,5 g-ig tarthat magánál, illetve használhat. Ez azért szurreális, mert 19 év felett lehet alkoholt fogyasztani. Tehát valaki előbb drogozhat, minthogy megihatna egy üveg sört legálisan.

Kanada, Torontó: A torontói önkormányzat kérvényezte a kanadai egészségügyi minisztériumot, hogy Torontóban bárki, bárhányévesen, bármiből, bármennyit tarthasson, árusíthasson, fogyaszthasson, termeszhessen. Vagyis már a kisgyermeknek is elérhetővé tennék a keménydrogokat is. Ez a mennyiség több drogból is halálos dózist jelenthet; a dekriminalizált fentanilból pl. 0,0007 gramm bevitele a szervezetbe már szinte biztos halálos adagnak számít. Kanadában már a marihuána legalizáció után nőtt a bűnelkövetések száma, felélénkült az illegális kereskedelem és egyre több fiatal kezdett más kábítószereket is használni. A keménydrog dekriminalizáció beláthatatlan

következményekkel járhat. Veszélyes az egyénre, a családra és a teljes nemzetre nézve. A torontói javaslat ezért épp ésszel nem magyarázható. Malajzia törvényt kíván bevezetni a kis mennyiségű tiltott kábítószer birtoklásának és fogyasztásának dekriminalizálására. A maláj belügyminisztérium a tervezetet állítólag azzal indokolja, hogy csökkenteni kell az ország börtöneinek a túlzásfoltóságát.

Máltán a dekriminalizációs folyamat első lépéseként 2018-ban gyógyászati és kutatási célú felhasználás engedélyezés történt. A törvény értelmében a 18 év feletti lakosok legálisan legfeljebb 7 gramm kannabiszt tarthatnak maguknál, továbbá minden háztartás legfeljebb négy növényt termeszthet, feltéve, hogy ezek nem láthatók a nyilvánosság számára. Azok, akik nem kívánják termesztetni a növényt, megvásárolhatják az anyagot a „kannabisz egyesületektől”. A törvény lehetővé teszi olyan egyesületek létrehozását, amelyek legfeljebb 500 tagot számlálva tagjaik számára biztosíthatják a napi 7 gramm, illetve a havi 50 gramm kannabisz terméket. A háttérben pedig a Malta Cannabis NGOs Association áll.

Ukrajna esetében konkrét tényekre hagyatkozhatunk, Volodimir Zelenszkij ukrán elnök már a 2019-es elnökválasztási kampánya során is a kannabisz rekreációs célú használatának legalizálása mellett foglalt állást. A kijevi parlament 2023. július 20-i döntése értelmében, első olvasatban a 344 képviselő közül 268 megszavazta a marihuána legalizációjáról szóló törvényt, amit a második parlamenti olvasatot követően végül Zelenszkij elnöknek kell aláírnia. Az enyhítés legfőbb oka „hivatalosan” a jelenleg Ukrajnában zajló háború, annak a népességre és a katonaságra gyakorolt hatása. A törvényalkotók a kannabisz orvosi célú legalizációja mellett azt az érvet hozták fel, hogy a kannabisz segíthet a háború sújtotta civil lakosságnak és veteránoknak a mentális és fizikai traumák kezelésében, és csökkentheti a poszttraumás szindrómákat, a

stresszbetegségeket és a fájdalmakat. Ezenkívül azt is hangoztatták, hogy segíthet azoknak, akik depresszióval vagy más betegségekkel küzdenek. Az első körben megszavazott törvény értelmében mindazok természetnek kannabiszt, akik Ukrajnában a tulajdon bármely formájával rendelkező jogi személyek. Azonban az általános diplomáciai, történelmi, hadászati és egészségügyi tapasztalat az, hogy egy országban a marihuána legalizálása sohasem a békét erősítette, hanem mindig feszültséget generált, összetűzéseket eredményezett, háborúkat robbantott ki vagy háborúkat tartott fent. Vagyis Ukrajnában is legyen minél hamarabb béke!

Az Európai Unió területén már több ország is engedélyezte a marihuána használatát. Ausztria, Belgium és Csehország, az elmúlt években dekriminalizálták a kannabisz használatát, termesztését és forgalmazását. Ez azt jelenti, hogy a fogyasztást és néhol terjesztését is kivonták a bűncselekménynek nyilvánított tevékenységek köréből. Ez azért is szomorú tény, mert a nyugat-európai társadalmak egy olyan visszafordíthatatlan útra léptek, amely úgy tűnik, hogy az orvosi célú felhasználás engedélyezésével kezdődik és a személy önálló szabadságán és döntésén alapuló teljes legalizálás irányába halad. Vagyis a marihuána orvosi, illetve „rekreációs” célú használata és magáncélú fogyasztása több államban már nem számít bűncselekménynek, azaz büntetőjogilag nem szankcionált tevékenységnek minősül, annak ellenére, hogy fogyasztásának hatásai rendkívül károsak és vitatottak.

Néhány konkrét számadat az Európai Unióval kapcsolatban:

Az EMCDDA, vagyis az Unió Kábítószer és Kábítószer Függség Európai Ellenőrző Központja legutóbbi jelentése alapján az Európában

leggyakrabban fogyasztott kábítószer, a kannabiszt 31 millió nő és 48 millió férfi használta már. Ne felejtjük el, hogy az Európai Uniónak 450 millió állampolgára van, ebből 84 millió Németországban. A kutatások azt mutatják, hogy az elmúlt évben az Európai Unióban 22 millió európai felnőtt fogyasztott marihuánát, a 15 és 64 év közöttiek 29 %-a, vagyis körülbelül 83,4 millió fő használt már valamilyen tiltott kábítószer, köztük 33 millió nő és 50,5 millió férfi. A 15-64 éves lakosság mintegy 1,3 százaléka, 3,7 millió fő napi, vagy majdnem napi szinten fogyaszt marihuánát, tehát havi szinten legalább 20 napon, vagy ennél is többször használta azt. Franciaországban és Spanyolországban a lakosság 10,6, Hollandiában 10,4, Németországban 8,8, Magyarországon pedig az 1,3 százaléka (kb. 100.000 ember) fogyasztott kannabiszt. Maga az EMCDDA jelentés készítői is hangsúlyozzák, hogy *„a kannabiszhoz kapcsolódó problémák most már nagyobb jelentőséggel bírnak az adatokban is, mivel a kábítószer kiemelt helyen szerepel mind a sürgősségi ellátás során tapasztalt, kábítószerekkel kapcsolatos megjelenések, mind a kábítószer-használók új kezelési igényei között”*.

És végül a németországi marihuána legalizációról, szigorúan csak konkrét adatokkal alátámasztott tények:

A tervezett német legalizáció nagyobb „szabadságot” jelent, mint a más országokban már bevezetett dekriminalizáció. A tervezett német szabályozás engedélyezné a kannabisz termesztését és az állam által szabályozott körülmények között való kereskedelmet is.

Karl Lauterbach német egészségügyi miniszter nemrég jelentette be, hogy a berlini kormány a marihuána termesztésének és fogyasztásának úgynevezett ellenőrzött legalizálását javasolta. A javaslatot a német kormány jóváhagyta, a véglegesítésre és a Bundestag jóváhagyására

most ősszel, akár a napokban kerülhet sor. A legalizációs törvényjavaslat értelmében a bevezetést követően a marihuána birtoklása 25 grammig legális lesz „rekreációs” használat céljából, és a termesztése is megengedett lesz fejenként három tő kendernövény erejéig.

Az úgynevezett kannabiszklubok egyszerre legfeljebb 25 gramm, havonta összesen 50 gramm kannabiszt értékesíthetnek tagjaiknak. A német kormány a legalizációval a feketepiac visszaszorítását, az igazságszolgáltatási rendszer tehermentesítését és a gyermek-, az ifjúság-, továbbá az egészségvédelem erősítését tűzte ki céljává. A 18 év alattiaknak továbbra is szigorúan tilos lenne, azonban a 18–21 év közöttieknek pedig korlátozottan legális lenne a kannabisz fogyasztása. A legalizációt követően a marihuánát engedéllyel rendelkező szaküzletekben lehet majd vásárolni. A magánhasználat szintén engedélyezett lenne, a dekriminalizációt követően maximum három női ivarú virágos növényt lehet majd saját használatra tartani. A jövőben legálisan beszerezhető kannabisz termékek THC tartalmának, vagyis úgymond a szer „erősségének” a felső határa 15% lenne. Viszont sem az illegális úton beszerezett anyagok, sem a magánszemélyek által birtokolt termékek esetében nem garantálható a THC tartalom, vagyis ezen szerek „erősségét” nem fogják tudni ellenőrizni, az egészségre gyakorolt hatásuk teljesen bizonytalan lesz. A német baloldali koalíció témában megjelent közleményében egyértelműen kifejezi, hogy a legalizáció egyik fő célja, hogy *„megakadályozza a szennyezett anyagok továbbadását, és biztosítsa a kiskorúak védelmét”*. A megállapodás döntő pontja az engedéllyel rendelkező üzletek létesítése, amelyeknek meg kell felelniük minőségi előírásoknak, valamint felelősséget kell vállalniuk, hogy csak felnőttek számára értékesítenek. Szintén az üzletek létrehozásában látja a német kormány a kannabisz feketepiacának

felszámolását, hiszen amíg ez nem megoldott, addig a kábítószer nem ellenőrzött minőségben és szabadon hozzáférhető a gyerekek és fiatalok számára is. A németországi zöldek azzal érveltek a legalizáció mellett, hogy a kannabiszpiac megadóztatása *„elég bevételt adna az államnak ahhoz, hogy elegendő oktatási és prevenciós kampányt lehessen folytatni”*. Egy másik felhozott érv a rendőrség és az ügyészség tehermentesítése. Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy ha az igazságszolgáltatást tehermentesíteni szeretnénk, akkor azt a potenciális fogyasztók és a már használók megfelelő elterelésével, edukációjával és a megelőzéssel tehetjük. Mivel a marihuánafogyasztás jelenleg bűncselekmény, a hatóságok kötelesek az eljárások lefolytatására. Németországban ez nem csekély mennyiség, hiszen napjainkban átlagosan minden harmadik percben a rendőrség vagy az igazságszolgáltatás hatókörébe kerül egy kannabisz fogyasztó.

A legalizálási törvény bevezetését követően eleinte csak a dohányzásra és az inhalációra használt marihuánát, sprayt, cseppeket, illetve kapszula formájában lenyelhető kannabisz termékeket lehet majd legálisan értékesíteni. Majd a későbbiekben döntenek arról, hogy a kannabiszos süteményeket és édességeket mikortól lehet legálisan árusítani. A német állam – a marihuána termékek értékesítésének forgalmi adója mellett – tervezi a „kannabisadó” bevezetését is, amit az adott termékek THC-tartalma alapján állapítanak majd meg.

Összegzés:

Ezzel a döntéssel Németország a teljes Európai Uniót veszélyezteti, hiszen legerősebb államként egy olyan rossz példát hoz be, ami óriási problémát okozhat szerte a kontinensen és itthon, Magyarországon is. Nem is beszélve arról, hogy EU-ban nincsenek belső határok, nincs úgymond belső határrendészet, vagyis a kábítószer termékek is sokkal

könnyebben áramolhatnak a nemzetállamok között. És ha Németország az állítólagos „szabadságjogokra” hivatkozva bevezeti a saját jogrendszerébe, attól kezdve a saját szempontjukból „jogosan” mondhatják azt, hogy ez a mi törvényeink és más országok törvényei között miért nem szerepel?

A kannabisz használatának és forgalmazásának állami szinten történő legalizálása nem jelenti a kábítószer terjedésének visszaszorítását, éppen ellenkezőleg. A tervezett legalizáció alapján kialakulhat egyfajta kettős „drogpiac”, ahol, bár az állam megpróbálja hivatalos üzletekbe terelni a vásárlókat és felhasználókat, viszont a szerek „tisztasága” és az árak nagysága miatt sokan továbbra is a feketepiacról történő beszerzést fogják választani. Vagyis párhuzamos „gazdaságként” a legális állami hozzáférés mellett, megmarad a fekete úton történő vásárlás is.

Azt látjuk, hogy ahol a drogliberalizáció megtörtént, ott nemhogy nem csökkent a feketekereskedelem, hanem nőtt, óriási plusz terhet jelentve az egészségügyi- és a szociális ellátórendszerekre, és a rendvédelmi szervekre. Az állami adóbevétel pedig nem nőtt.

A megoldás tehát Németországban és természetesen itthon Magyarországon is a teljes tiltás, illetve a büntetési tételek jelentős emelése, ami elrettentő hatással van az előállítókra és a terjesztőkre is.

Reméljük, hogy Németország vezetői belátják tervezetük óriási súlyát és helyesen fognak dönteni.